

שינויים מוצעים בחוק לעידוד השקעות הון בחקלאות

דצמבר 2018
חוזר מקצועי מספר 82/18

ברצוננו לעדכנכם, כי הצעת החוק הממשלתית לתיקון החוק לעידוד השקעות הון בחקלאות¹ אושרה בכנסת בקריאה ראשונה ונמצאת בימים אלו בהכנה לקריאה שנייה ושלישית בוועדת הכספים. במסגרת ההצעה מוצע להתאים את משטר המס שחל על התעשייה על פי החוק לעידוד השקעות הון², על המגדלים והיצרנים החקלאיים, כך שהטבות המס יינתנו למגדלים ויצרנים חקלאיים, שיתאגדו במסגרת חברה בע"מ, בלבד. כמו כן, לעניין מענקי השקעות, התעשייה החקלאית תיכלל בחוק לעידוד השקעות הון בחקלאות.

אנו פועלים נמרצות בוועדת הכספים של הכנסת על מנת לכלול את ההטבות על פי החוק לעידוד השקעות הון בתעשייה גם על התעשייה החקלאית, וכן לאפשר את הטבות המס גם במסגרת של מיסוי של יחידים. לגישתנו, הצעת החוק יוצרת אפליה שלא כדין לתעשייה החקלאית, ולכן יש לקבוע את הקריטריונים על פיהם פעילות יצרן חקלאי בעל מערכות ומתקנים תחשב כפעילות מפעל תעשייתי ולא כפעילות של נותן שירות לחקלאים.

יצוין, כי אנו פועלים בוועדת הכספים, ביחד עם לשכת רואי חשבון בישראל, בכדי לשפר את שיעורי המס, כך שייכללו בחוק הנ"ל במסגרת מיסוי היחיד.

כאמור לעיל, בימים אלו מתנהלים הדיונים על הצעת החוק בוועדת הכספים - על כן, בשלב זה, מומלץ להמתין עד לגיבוש הסופי של החוק.

להלן תמצית הנושאים הכלולים בהצעת החוק והמשמעויות הנובעות מהם:

· הגדרות המופיעות בהצעת החוק:

- **חברה תחשב כ"חברה חקלאית מועדפת" באם:** (א) החברה תושבת ישראל ואינה בבעלות ממשלתית מלאה, או שותפות רשומה, ששותפות בה רק חברות שהתאגדו בישראל, למעט תאגידים שהכנסותיהם מיוחסות לבעלי הזכויות בהם לצרכי מס. (ב) החברה היא יצרן חקלאי מיוחד. (ג) החברה מנהלת פנקסי חשבונו קבילים. (ד) החברה או בעל תפקיד בה לא הורשעו בעבירות מס חמורות.
- **"יצרן חקלאי מיוחד"** - מגדל תוצרת חקלאית, שאינו עוסק בפיתוח זני צמחים, או יצרן בעל מערכות ומתקנים העוסק במיון תוצרת חקלאית באמצעים טכנולוגיים מתקדמים.
- **"גידול חקלאי"** - תוצרת חקלאית מסוג מסוים, שלא נעשה בה עיבוד. לא ייראו בניקוי, בירור, אריזה, הבחלה, החסנה וקירור כעיבוד.
- **"הכנסה חקלאית מועדפת"** - הכנסת חברה חקלאית מועדפת ממכירת גידול חקלאי מסוים (שאותה חברה גידלה או ביצעה לגביה את פעולות המיון שמהן הופקה ההכנסה), בניכוי הנחות שניתנו, ובלבד שההכנסה נצמחה בישראל, במהלך הפעילות השגרתית של החברה, ושמתיימים לגביה שלושה תנאים:

¹ הצעת חוק לעידוד השקעות הון בחקלאות (תיקון מס' 8), תשע"ט-2018.

² חוק לעידוד השקעות הון, תשי"ט-1959.

- (1) החברה החקלאית המועדפת שהפיקה את ההכנסה היא יצרן חקלאי מיוחד. ההטבות יינתנו רק לחברה שגידלה את הגידול החקלאי בעצמה וזאת בתנאי שהקרקע, המים ומכסות הייצור שמהן הופקה ההכנסה, שלגביה מתבקשת ההטבה, מצויים ברשותה, או לחברה שמפעילה מערכות ומתקנים ואמצעים טכנולוגיים מתקדמים לטיפול בתוצרת החקלאית.
- (2) הגידול החקלאי לא נמכר במשגור (קונסיגנציה).
- (3) יתקיים לגבי הכנסתה של החברה החקלאית המועדפת מבחן השווקים לעניין הייצוא, שעיקרו ייצוא מעל 25% מהגידול החקלאי המסוים.

המשמעות הנובעת מהצעת החוק:

- הכנסת יחיד או אגודה שיתופית, שממוסה כיחיד, לא תיחשב להכנסה חקלאית מועדפת, וכמו כן, בשותפות שבין השותפים בה יש אגודה שיתופית שממוסה כיחיד - לא יראו את ההכנסה המיוחסת לאגודה השיתופית, הממוסה כיחיד, כהכנסה חקלאית מועדפת.
- חברה חקלאית מועדפת תהא זכאית לניכוי פחת בעד נכסיה היצרניים, המשמשים אותה להפקת הכנסה חקלאית מועדפת, בשיעור מרבי של 200%, לגבי נכסים שאינם בניינים, ובשיעור מרבי של 400% - לגבי בניינים.
- שיעור מס החברות, שיחול על הכנסה חקלאית מועדפת של חברה, שהיא מגדלת תוצרת חקלאית, מגידול חקלאי מסוים שגדל באזור פיתוח א', ושיעור המס, שיחול על הכנסת חברה בעלת מערכות ומתקנים, שביצעה פעולות מיון של תוצרת חקלאית, שמהן הופקה ההכנסה במפעל שנמצא באזור פיתוח א' - יהיה 7.5%. שיעור מס החברות, שיחול על הכנסה חקלאית מועדפת מגידול חקלאי מסוים, שגדל באזור אחר או מפעולות מיון שבוצעו במפעל שנמצא באזור אחר - יהיה 16%.
- על דיבידנד, ששולם, שמקורו בהכנסה חייבת, שהיא הכנסה חקלאית מועדפת, בניכוי המס החל עליה - יחול מס בשיעור של 20%.
- אדם, המוכר גידול חקלאי, שרכש מחברה שהיא יצרן חקלאי מיוחד, יחויב להמציא לחברה המוכרת, לפי בקשתה, אישור על כך שמכר את הגידול החקלאי, על סכום עלות הגידול שנרכש מהחברה ועל שיעור המכירות של הגידול, שנרכש כאמור, בכל אחד מהשווקים שבהם הוא נמכר בידי אותו אדם.
- לאור קביעת מתווה הטבות המס החדש, מוצע לבטל את סעיפים 24 עד 35 לחוק, המסדירים את הטבות המס לפי המסלול הישן ובהם מסלול הטבות חילופי לחברה ומסלול שיעורי מס ליחיד.
- ההקלות במס הכנסה, על פי החוק לעידוד השקעות הון בחקלאות, יינתנו רק לחברות חקלאיות (ולא ליחידים). כדי לתת שהות לחקלאים, שעובדים כיום כיחידים, להתאגד כחברות, כך שיהיו זכאים להיכנס למסגרת מתווה ההטבות החדש - נקבעה הוראת שעה, למשך ארבע שנים, שבהם יינתנו הטבות גם ליחידים, אם הם עומדים בשאר התנאים לקבלתן, ושאינם נוגעים להתאגדות כחברה ובתנאי שהם מנהלים מערכת חשבונות נפרדת ומלאה לגידול החקלאי המסוים, שממנו הופקה ההכנסה, לפי שיטת החשבונאות הכפולה.

- שיעור המס המרבי שיחול על הכנסה חייבת של יחיד, שהיא הכנסה חקלאית מועדפת - יהיה 26%, אם הגידול, שממנו הופקה ההכנסה, גדל באזור פיתוח א' ו-33% אם גדל באזור אחר.

עמדתנו

להלן הערות ברית פיקוח לנוסח המוצע:

1. לצורך קבלת הטבות המס נדרש תאגוד הענף החקלאי. היות ותאגוד הענף הינה פעולה חריגה, הדורשת אישור מיוחד ממשרד החקלאות, לפי חוק ההתיישבות החקלאית, הכרוך בפרוצדורה מורכבת - מוצע לתת את ההטבות גם ליחידים במטרה למנוע את הפיכת החריג לכלל, תוך הפרת חוקי ההתיישבות ולאפשר את הטבות המס ללא בירוקרטיה מיותרת.
2. בנוסח החוק נקבעו הוראות מעבר המאפשרות הטבות מס ליחידים, בתקופת המעבר וכן נקבעו שיעורי המס - לפי סעיף 1ב30 לפקודה, מיסוי יחיד. לדעתנו, תועלת שיעורי המס על פי הצעת החוק הינה מוגבלת ולא אפקטיבית (בהצעת החוק - 26% באזור פיתוח א' ו-33% בשאר הארץ). מוצע לחשב את שיעורי המס תחת הנחה, כי רק 50% מהרווח יחולק כדיבדנד, כך שלאזור פיתוח א' שיעור המס בידי יחיד יהיה 17% ובאזור אחר 24%.
3. מפעלי תעשייה בתפר שבין חקלאות לתעשייה - תיקון החוק מוציא מפעלי תעשייה חקלאיים מהחוק לעידוד השקעות הון בתעשייה ומעביר אותם, באופן קטגורי, למנהלת ההשקעות בחקלאות (שכידוע, סובלת מהעדר מענקים. יצוין, כי בתזכיר החוק המקורי יועדו מענקים בהיקף של 200 מיליון ש"ח בשנה, אולם בהצעה המעודכנת - נמחקו). לדעתנו, יש לבחון כל מקרה לגופו ולאפשר גישה לחוק לעידוד השקעות הון בתעשייה למפעלים העונים לקריטריונים הקבועים בתעשייה.

מפעלי תעשייה חקלאית, המעוניינים לבחון את היערכותם לעניין, וכן בדבר שאלות נוספות - ניתן לפנות לרו"ח (משפטן) אייל לבנת, בטלפון 052-3632125, eyal@mbtcpa.co.il